

İDARE

Dahiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

YIL :14

Mart 1942

Sayı 167

Resmî Kısım:

Tayinler	3385
Takdir edenler.....	3386
Mülki teşkilâtı.....	3388
Nizamname	3392
Talimatname.....	3400
Tevhidi içtihad kararı.....	3402
Vekâlet tamimleri	3407
Emekli öksüzler maaş tahsisi	3415
Diğer vekâlet tamimleri	3417

İSTANBUL

Osmanbey Matbaası

1942

Resmi Kısım

Tayinler ve Terfiler

KARARNAME

2/17332

Kayseri Valisi Halil Aksoy'un Zonguldak Valiliğine ve Zonguldak Valisi Cavit Ünver'in de Kayseri Valiliğine naklen tayinleri; Dahiliye Vekillığının 10-2-942 tarih ve 3304 sayılı tezkeresiyle yapılan teklifi üzerine, İcra Vekilleri heyetince 12-2-942 tarihinde kabul olunmuştur.

Nüfus İşleri Umum Müdürlüğü ikinci şube birinci büro Şefi iken İstanbul Nüfus müdürlüğüne tayin kılınmış olan Muharrem Erenden açık bulunan 40 lira maaşlı Büro Şefliğine Birinci Şube Birinci Büro Şefi Nihat Uluğun naklen, Nihat Uluğdan açılacak birinci şube şefliğine 40 lira maaşla Sinop Nüfus müdürü Fikri Yılmaz'ın terfian tayinleri Mezkûr Umum Müdürlüğün iliştilererek sunulan 26-1-942 tarih ve 937-22 sayılı yazısı ile teklif olunmakla adı geçenlerin bu suretle naklen ve terfian tayinleri 11-2-942 tarihinde onaylanmıştır.

Taktir edilenler

Kangal Kaymakamı Vasfi Bağatur'a
 Deliktaş Nah. Md. Süreyya Erdem'e
 Kavak Nah. Müd. Faik Kömürlü'ye
 Ulaş Nah. Müd. Cemal Tarlan'a
 Yıldızeli Kay. V. Karaçayır Nah, Md. Ahmet Balkan'a
 Direkli Nahiyesi M d. Mahmut Bircan'a

Vilâyet mıntakasında karla kapanmış olan yolların açtırılması için kışın şiddet ve tehlikelerine göğüs gererek sihatlerinin bozulması pahasına amele sevk ve tedarik ve bizzat başlarında bulunmak suretiyle Trenin geçmesini temin etmiş olmalarından dolayı Sivas Vilâyetince takdirname verilmiştir. 11-2-942

Şavşat Kaymakamı A. Sadık Günel'e

Kazası Köylerinde açılan Eğitimli Okulların binalarını yaptırmak ve aynı zamanda bu okullara lüzumlu ders vasıtalarını ve Fakir Talebe kitaplarını da köy bütçelerinden temin etmek suretiyle değerli hizmetinden dolayı vekâletçe takdirname verilmiştir.

17-2-942

Hatay Vali Muavini Emin Kırış'a

Hatay'da vazifeye başladığından bu güne kadar işlerin günü gününe ve bir intizam dahilinde yürümesi hususunda gösterdiği alâka ve sarfettiği mesaisinden dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir. 5-2-942

Çorlu kaymakam vekili Hayrettin Lokmanoğlu'na

Hububata Elkoyma ve iâşe işlerinde gösterdiği gayret ve faaliyete bina'en Tekirdağ Vilâyetince takdirname verilmiştir. 20-2-942

Erbaa Kaymakamı Avni Dümer'e

İnhisarlar İ. Mamulât satışlarının yükselmesine önemli surette yardım ettiğinden dolayı Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince takdirname verilmiştir. 9-2-942

Pasinler Kaymakamı İsmail Hakkı Baykal'a

Devlete ait topraklardan Yedi köyde muhtaç halka toprak dağıtılması ve tescili yolundaki iyi hazırlıklar ve tedbirler almak suretiyle bu vazifesinde muvaffak olduğundan dolayı Erzurum Vilâyetince takdirname verilmiştir. 23-2-942

Safranbolu Kaymakamı Suphi Aktan'a

Tomruk ihtiyacına kısmen cevap vermeğe çalışan ve bilhassa Zonguldak Kömür Havzasına lüzumlu direğin mühim bir miktarını istihsal eylemekte olan ve bu istihsalin arttırılması için işletme ile elbirliği yapan Mumaileyhin mesaisi Ziraat Vekâletince şayanı takdir görülmüştür.

4-2-942

Mülki teşkilatı

Özü

Yalaközü ve Hacılar köylerinin İdarî bağıllığının değiştirilmesi Hk:

Sayı: 521102-15-8

Tarih: 18-3-942

Çerkeş kazasının Atkaracalar nahiyesine bağlı Yalaközü ve Hacılar köylerinin bu nahiyeden alınarak adı geçen kaza merkezine bağlanması 18-3-942 tarihinde onaylanmıştır.

Özü :

Karamanlı köyünün Kesim köyüne bağlanması Hk :

Sayı: 521102/43-15

Tarih: 21-3-942

1 — Andıran kazasına bağlı Karamanlı köyünün mahalle olarak adı geçen Kazanın Kesim köyüne bağlanması 20-III-942 tarihinde onaylanmıştır.

Özü :

Murat ve Uzunahmet köylerinin kaldırılıp (Atçılar) köyünün kurulması Hk :

1 — Kars Vilâyetinin Arpaçay kazasına bağlı Uzunahmet ve Murat köylerinin kaldırılması ve yerine (Atçılar) adlı yeni bir köyün kurulup köylerimiz arasında yer alması 12-3-942 tarihinde onaylanmıştır.

Özü :

Resullüdivanından ayrılıp (Kayrancı) adile müstakil köy kurulması Hk:

Sayı: 521102/38-15

Tarih: 10-3-942

1 — Kocaeli Vilâyeti merkez kazasının Akmeşe nahiyesine bağlı Resullüdivanı köyünü teşkil eden altı mahalleden Dereköy ve Kayrancı ma-

hallerinin adı geçen köyden ayrılıp Kayrancık adile müstakil köy haline getirilmesi 10-3-942 tarihinde onaylanmıştır.

Özü :

Kılıçarslan köyüne bağlı
Berber mahallesinin Paşalı
köyüne bağlanması Hk:

Sayı : 521102/11-19

Tarih: 10-3-942

1 — Bolu Vilâyeti merkez kazasının Kılıçarslan köyüne bağlı Berber mahallesinin adı geçen köyden ayrılıp Paşalı köyüne bağlanması 9-3-942 gününde onaylanmıştır.

Özü :

Konur nahiyesi merkezinin
Sulakyurt köyüne nakli
hakkında:

Sayı : 521102/4-2

Tarih: 26-3-942

1 — İstihsal edilen 21-3-942 tarih ve 17176 sayılı kararname ile Ankara Vilâyetinin Kalecik Kazasına bağlı Konur nahiyesi merkezi Ağaylı köyünden Sulakyurt köyüne kaldırılmıştır.

Özü :

Çullubük ve Gazeller ma-
hallerinin İdarî bağlılığı
Hk:

Sayı: 521103/126

Tarih: 30-3-942

1 — İstihsal edilen 21-3-942 tarih ve 17193 sayılı kararname ile Muğla Vilâyeti merkez kazasının Taşlı köyüne bağlı Çullubük mahallesi ile Gazeller köyüne bağlı Gazeller mahallesi Denizli Vilâyeti Tavas kazasının Kale nahiyesinin Armala köyüne bağlanmıştır.

Özü :

Çalış köyünün mahalle olarak
Çayğara köyüne bağlanması
hakkında:

Sayı : 521102/26-20

Tarih: 26-3-942

1 — Giresun Vilâyeti merkez kazasına bağlı Çalış köyü mahalle olarak Çayğara köyüne bağlanması 26-3-942 tarihinde onaylanmıştır.

Özü :

Kıncılar mahallesinin
müstakil köy olması Hk:

Sayı: 521102/45-14

Tarih: 10-3-942

1 — Muğla Vilâyetinin Fethiye kazasının Kemer nahiyesinin Girişburnu köyüne bağlı Kıncılar mahallesinin müstakil köy haline getirilmesi 9-3-942 gününde onaylanmıştır.

Özü :

Şibinkarahisar kazasına bağlı
Armutlu köyünün Ovacık
köyüne mahalle olarak
bağlanması hakkında:

Sayı: 521102/26-21

Tarih: 26-3-942

1 — Şibinkarahisar kazasına bağlı Armutlu köyünün mahalle olarak Ovacık köyüne bağlanması 26-3-942 tarihinde onaylanmıştır.

Özü :

Yaraşlı Köyünün Navlu
köyüne bağlanması Hk:

Sayı: 521102/12-12

Tarih: 10-3-942

1 — Burdur Vilâyetinin Yeşilova kazasına bağlı Yaraşlı köyünün mahalle olarak Navlu köyüne bağlanması 9-3-942 gününde onaylanmıştır.

Özü :

Küçükören köyünün İnlı
olarak anılması Hk :

Sayı: 521102/39-39/4753

Gün: 3-3-942

Konya Vilâyetinin Çumra kazasına bağlı İnlı, Dinlendik ve Küçükören olarak üç mahalleden müteşekkil Küçükören köyü adının İnlı olarak değiştirilmesi ve Küçükören köyü ile Dinlendiėin mahalle olarak bu köye bağlanması 26-2-942 tarihinde onaylanmıştır.

Nizamname

Türk kiremit Normları Hakkında Nizamname

I— Kiremit normunun tarifi, şekillendirilmesi, imali ve evsafı

Madde 1 — Kiremitler için kabul edilen normlar ve kiremitlerin satışları bu nizamname hükümlerine tabidir.

Madde 2 — Balçık, kil ve killi topraklar veyahut lüzumu takdirinde bunlara (yağlılıklarını azaltmak için) karıştırılmış yağsız maddelerden yapılan halitalar mütecanis bir hale getirilip, pres ile şekillendirildikten ve erimeğe yakın yumuşaklık derecesinden aşağı hararete pişirildikten sonra, elde edilen mamulata kiremit denir.

Kiremitler mesameli ve içme hassasına malik olacaktır. Kiremitler yapının dahilini yağmura, kara, güneş sicağına, soğuğa, rüzgâra, toza ve kuruma karşı muhafaza ettiği gibi, aynı zamanda harici ve çatı arası havanın soğumasile hasıl olacak ıslaklığı da emmelidir.

Madde 3 — Bu nizamnamenin mevzuunu teşkil eden kiremitlerin cinsi ve nev'i:

- 1 - Seri A da I numaralı oluklu makine kiremidi,
- 2 - Seri A da II numaralı oluklu makine kiremidi,
- 3 - Seri A 1 ve II de ismi gecen kiremitlerin mütemmimleri bulunan seri A III teki kiremit aksamı olmak üzere üçtür.

Madde 4 — Kiremitlerin şekli, ebadı ve sıkleti:

3 üncü maddede bahsi geçen kiremitlerin şekilleri seri A. 1, A. II ve A. III işaretli resimlerde gösterilmiştir. Bunların satırları düzgün ve muntazam olacak, üst ve altlarında çarpıklık, yumruluk olmayacaktır. Şu kadar ki, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddelerde yazılı vasıfları bozmıyacak derecede küçük çatlaklıklara müsamaha olunabilir.

Bir kiremidin köşeleri diğer kiremidin müstevisinden ve köşelerinden inhiraf miktarı en çok 6 milimetreden fazla olmayacaktır. Kiremitlerin sıkleti, havada tabii olarak kurutulmuş 6 kiremit üzerinde tesbit edilmek üzere 1 numaralı oluklu makine kiremidi için en çok 3 kilogram, II numaralı oluklu makine kiremidi için en çok 3,5 kilogram olacaktır.

Kiremitlerin ebadı ise:

I- 1 numaralı oluklu makine kiremidinin :

- a - Umumî sathı : 23X41 san-timetre
b - Örttüğü sathı : 20X33,3 san-timetre

II- 2 numaralı oluklu makine kiremidinin :

- a - Umumî sathı : 25X40 santimetre
b - Örttüğü sathı: 20X33,3 san-timetre

III- 1 numaralı oluklu makine kiremidinin mahyası:

- d - Örttüğü sathın uzunluğu 40 santimetre
b- Örttüğü sathın genişliği 16 santimetre

IV- 2 numaralı oluklu makine kiremidinin mahyası:

- a - örttüğü sathın uzunluğu 40 santimetre
b- Örttüğü sathın genişliği 15,2 santimetre

olacak ve ebat toleransı ± 3 m/m boyda ± 5 m/m den fazla ve eksik olmayacaktır.

Madde 5— Kiremit ile lâta temas sathının mümkün olduğu kadar az olması için kiremitler, istinat ayaklarile yapılmalı ve bu suretle kiremitler, genişliklerinin en çok altıda bir kısmı ile latalara istinat etmelidir. İstinat ayakları en az üç milimetre yüksekliğinde ve bir santimetre genişliğinde olmalıdır ve bu ayaklar, aşağı kaymaması için lataya dayanan tırnak kısmından itibaren aşağı doğru en az üç santimetre uzunluğunda olmalıdır. Bu maddedeki hükümler yalnız oluklu makine kiremitlerine aittir.

Madde 6 — Kiremitlerin sathı ve şekli o tarzda yapılmalıdır ki, yağmur suları hiç bir maniaya maruz kalmadan kolayca akabilmelidir;

Madde 7 — Kiremitlerin yapılışı ve malzemesi hava tesirlerine karşı uzun zaman mukavemet edebilmeye elverişli olmalı ve örttükləri damlardan su sızdırmamalıdır.

Madde 8 — Kiremitler her hangi bir nevi sır ile kaplandığı takdirde, bunlar kiremitlere müsavi surette sürülmüş olmalı ve hava tesirlerine karşı dayanıklı bulunmalıdır. Sır, kiremidin esas maddesile iyi kaynaşmış bulunmalıdır.

Madde 9 — Kiremitlerin üzerinde fabrika markası bulunacaktır,

II - Teknik vasıfların muayenesi

Madde 10 — Su emme hassası ;

3 kiremit numunesi ağırlıkları sabit kalıncaya kadar 110 santigrad suhnet derecesinde kurutulup soğuduktan sonra, tartılır ve bunu müteakip dikine olarak yüksekliklerinin takriben dörtte birine kadar suya daldırılır. Bir saat sonra su seviyesi kiremit yüksekliğinin yarısına, 2 saat sonra dörtte üçüne çıkarılır, 3 saat geçdikten sonra da bütün kiremitler su içine bırakılır ve 24 saat tamam olunca tartılır, müteakip 24 saatlerde yeniden tartılarak ağırlığının artıp artmadığına kanaat gelinceye kadar tecrübeye devam edilir. Su içmiş nümunelerin ağırlığı ile kuru haldeki ağırlık arasındaki fark, kura haldeki ağırlığa nisbet edilerek su emme nisbeti tayin edilir. Kiremitlerde bu miktar yüzde on sekizden fazla olmayacaktır.

Madde 11 - Su geçirme hassası :

Bu tecrübe altı nümune üzerinde yapılır. Kiremitlerin üst satının çevresine takriben 7 santimetre yükseklikte su geçirmez (Plastizin veya buna benzer bir madde ile) bir perde yapılır. Bunun üzerine en derin yerde takriben 5 santimetre ve en sığ yerde 1 santimetreden eksik olmamak üzere su doldurulur; su seviyesi tesbit edildikten sonra, artık su ilâve edilmez. Bu şekilde numuneler içinde su bulunan büyük bir cam kap dahiline, altları su seviyesinden takriben 15 santimetre yüksekte olmak şartile (ve kiremitlerin altları iyice görülecek bir surette) mesnetler üzerine oturtulur.

Kiremitlerin üzerine su konulmasından itibaren alt satırları mütemadi tetkike tabi tutulur. Kiremit alt satının ıslanması ve damlama hâdisesinin başlangıç zamanı tesbit edilir. Alt satıhta damlama hadisesi iki saatten evvel başlamıyacaktır. Tecrübeye 8 saat devam olunur.

Madde 12 — Mukavemet hassası :

Kiremitler iki mesnet üzerinde giriş vaziyetinde olarak muayene edilir. Tazyikin müsavi surette taksiminin temini maksadile, kiremitlerin ortasına çimentodan 20 milimetre genişliğinde ince bir çıta yapılır; bundan maada mesnet olacak yerler gene 20 milimetre genişliğinde olmak üzere çimento çitalarla düzlenir. Bütün çimento çitalar, kiremidin en yüksek yerinden, 15 milimetre kadar yüksek olacağı gibi düzgün ve birbirine müvazi bulunacaktır. (Şekil Seri C. I)

Mesnet açıklığının ortasına tesir eden ve bütün kiremidin üzerine müsavi surette yapılan tazyikin (saniyede 5 kilogram artmak suretile) vasatısı, her iki cinsi kiremit için ve mihverden mihvere ölçülmek üzere 30 santimetre mesnet açıklığında en az 120 kilogram olacaktır.

Beher kiremidin mukavemeti 100 kilogramdan az olmayacaktır. Tecrübeler havada kurutulmuş 5 tane kiremit üzerinde yapılacaktır.

Madde 13 — Dona mukavemet hassası :

Beş adet kiremit, ağırlıkları sabit kalıncaya kadar suda bırakıldıktan sonra nakıs 20 santigrat suhnet derecesinde soğuk hava dolabına konur ve burada 4 saat müddetle dona maruz bulundurulur. Bunu müteakip donun çözülmesi için zait 15 santigrat suhnet derecesinde suya konulur ve bu vaziyette de en az 4 saat bırakılır. Bu tecrübe 25 defa tekrar edilir. Tecrübenin neticesinde kiremitlerin üzerinde veya sırlarında döküntü ve çatlama gibi arızalar husule gelmemeli ve bir demir parçasile kiremide vurulduğunda açık tannan bir ses vermelidir.

Don tecrübelerinin kiremit bünyesi üzerinde bir tahribat yapıp yapmadığının sıhhatli olarak tesbiti için, don tecrübesine maruz bırakılan numuneler üzerinde eğilme tecrübesi yapılır. Don tecrübesine maruz bırakılmıyan fakat aynı şekilde su ile meşbu halde bulunan beş tane kiremit üzerinde yapılan eğilme tecrübesi neticesi, dona maruz bırakılan kiremitlerin eğilme tecrübe neticeleri ile karşılaştırılır. Don neticesinde vasati ve asgari mukavemetlerin yüzde on beşten fazla azalmaması lâzımdır.

Madde 14 — Kireç ve manyezi muayenesi:

Kiremitlerin yapıldığı topraklarda bulunabilecek kireç ve manyezi nisbeti anlaşılmak üzere 3 numune 2 saat müddetle suda kaynatıldıktan sonra satırları muayene edilir. Çatlak ve patlaklar 3 milimetre ve miktarı da 7 den fazla olmayacaktır.

III - Tecrübe numunelerinin alınması ve takibat

Madde 15 — Nümunelerin alınması :

Tecrübe için alınacak nümuneler kullanılmamış teslimat veya stok kiremitler arasından, müstahsil veya satıcı ve bunların hazır bulundurulması mümkün olmiyan hallerde inşaatçı veyahut bunların mümessili hazır olduğu halde alınır. Alınan nümuneler iki tarafın mühürlerde mühürlenir. Nümuneler alınırken müstahsil veya satıcı âzami kolaylığı gösterecektir.

Madde 16 — Tecrübe için alınacak nümuneye adedi, 27 kiremitten az

olmıyacak ve aynı cins ve nevi kiremitlerin vasatı vasıf ve şartlarını ihtiva edebilecek şekil ve surette alınmış olacaktır.

Madde 17 — Alâkalı memurlar, kiremit imal edilen ve satılan mahalleri ve inşaat yerlerini ve buralarda bulunan kiremitleri, çalışma saatleri içinde her zaman kontrol edebilirler.

Madde 18 — İnşaat mahallinde alıcının şikâyeti veya alâkalı memurların kontrolü neticesinde, mübayaa esnasında tayin edilen cins ve nev'ine göre haiz olması lâzımgelen normlara uygun olmadığı anlaşılan kiremitler için alınacak numuneler mümkün oldukça müstahsil, satıcı veya mümessilleri hazır bulundurulacak alınacak ve usulü dairesinde zabıt varakası tutulacaktır.

Madde 19 — İhbar ve şikâyet üzerine ve yahut kontrol sırasında hu nizamname hükümlerine aykırı bir vaziyet görülecek olursa, keyfiyet alâkalı memurlar tarafından tanzim olunacak zabıt varakasile teshil olunur.

Müstahsil veya satıcının zabıt varakasına bit itirazı yok ise zabıt varakasını hemen imzalamaya ve itirazı varsa, bunun neden ibaret olduğunu zabıt varakasının hususî hanesine derhal yazıp imzalamaya mecburdur. Zabıt varakası 4 nüsha olarak tanzim edilir. Bir nüshası bir hafta içinde müstahsil veya satıcıya tebliğ edilir ve bir nüshası İktisat Vekâletine gönderilir.

Madde 20 — İşbu nizamname hükümleri dairesinde, kiremitlerde aranılan asgarî vasıfların bulunup bulunmadığına dair bir ihtilâf çıktığı takdirde, keyfiyetin tesbiti için resmî bir lâboratuvara müracaat edilmesi icabetler.

Madde 21 — Lâboratuvarın muayene ve tetkiki neticesinde verilecek rapor, müstahsil veya satıcı tarafından ileri sürülen itirazı haklı gösterdiği takdirde, başkaca muameleye mahal kalmaz. Raporun bir sureti zabıt varakasının bir nüshasıyla birlikte malûmat olmak üzere İktisat Vekâletine gönderilir.

Madde 22 — Zabıt varakasına müstahsil veya satıcı tarafından bir itirazda bulunulmadığı veya itiraz edilip te resmî bir lâboratuvarda yapılan tetkik neticesinde nizamname hükümlerine aykırı bir vaziyet teshil edildiği takdirde, zabıt varakasının bir nüshası 1705 ve 3018 sayılı kanunlara göre takibat yapılmak üzere Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi olunur. Alâkalı memurlar tanzim ettikleri zabıt varakalarının birer nüshasını muhafaza ederler.

IV - Hususi hükümler

Madde 23 — İşbu nizamname ile teshil edilen normların asgari vasıl ve hassalarını haiz olmıyan kiremitler, ıskarta sayılır. İskartalar normal kiremit namile satılmaz. Bunların yanları çıkmıyacak suretle beyaz renk ile boyanacaktır.

Madde 24 — Hususî bir lüzum ve ihtiyaca binaen müstahsil norm harici şekil ve ebatta kiremit imal edebilir. Ancak bunların imalâtına başlanılmadan evvel alâkalı makamlara bu kiremitlerin ne için ve nerede kullanılacağını bildirilmesi mecburidir. Bu kiremitler normal kiremit olarak satışa çıkarılamaz.

Madde 25 — Nüfusu 15.000 den az olan şehir ve kasabalarda bulunan ve bunların civarında olan harman veya fabrikalarda yapılan kiremitlerin işbu nizamnamede gösterilen normlara uygun olması mecburi değildir. Bu kiremitlerin nizamnamede kullanılması memnu olan yerlerde satılması ve kullanılması yasaktır.

Muvakkat madde — İşbu nizamnamenin neşri tarihinde müstahsillerin elinde mevcut olan pişmiş veya pişmemiş kiremitlerle satıcıların elinde bulunan kiremitlerin bir yıl içinde satılmasına müsaade edilir. Bu müddet bittikten sonra nizamnamedeki normlara uygun olmıyan kiremitlerin imali ve satışı yasaktır.

Madde 26 — 1705 ve 3018 sayılı kanunlara dayanarak tanzim ve Devlet Şûrasınca tetkik edilmiş olan işbu nizamname hükümleri Resmi Gazete ile neşredildiği günün ertesinden itibaren 6 ay sonra yürümeğe başlar.

Madde 27 — İşbu nizamname hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

Krokiler Kitabın Sonundadır.

**Belediyeler ve bunlara bağı müesseseler ve Belediyeler
Bankası memur ve müstahdemlerinden vazife icabı
mâlûl olanların maluliyet derecelerini ve bunlara
bağlanacak mâluliyet maaşlarını gösteren
Nizamname**

Madde 1 — Belediyeler ve bunlara bağı müesseseler ve Belediyeler Bankası memur ve müstahdemlerinden vazife esnasında vazifeyi ifa sebeble husule gelen hastalık veya ârizalardan dolayı mâlûl olanlara maluliyet dereceleri ve bu derecelere göre kendilerine bağlanacak mâlûliyet maaşları, bu nizamnamede gösterilmiştir.

Madde 2 — Her memur ve müstahdemnin vazifesini yaparken vazifesinden ötürü uğradığı hastalık veya arızadan ileri gelen maluliyetler, vazifeden mütevellit sayılır.

Madde 3 — 551 sayılı kanuna bağı emraz cetvelinin birinci ve ikinci derecelerinde gösterilen mâlûliyetler birinci ve ikinci dereceler ve mezkûr cetvelin diğer derecelerinde yazılan mâlûliyetler üçüncü derece sayılır.

Madde 4 — Vazife icabı olarak mâlûl kalan memur ve müstahdemlere, aşağıda beyan edildiği veçhile mâlûliyet aylığı bağlanır.

a) Birinci derece mâlûl olanlar :

Hizmet müddeti 25 seneden az olmak üzere ne kadar olursa olsun, 25 senelik hizmete düşen tekaüt aylığı yüzde 40 fazlası ile,

Hizmet müddeti 25 seneden 35 seneye kadar olanlara, 25 senelik hizmete düşen tekaüt aylığı yüzde 50 fazlası ile»

Hizmet müddeti 35 seneden fazla bulunanlara, son aldıkları aylığın yüzde 70 i nisbetinde olmak üzere,

Tekaüt aylığı bağlanır.

b) İkinci derece mâlûl olanlara :

Hizmet müddeti 25 seneden aşağı olanlara, 25 senelik hizmete düşen tekaüt aylığı yüzde 15 fazlası ile.

Hizmet müddeti 25 seneden 35 seneye kadar olanlara, 25 senelik hizmete düşen tekaüt aylığı yüzde 40 fazlası ile,

Hizmet müddeti 35 seneden fazla bulunanlara, son aldıkları aylığın yüzde 65 i nisbetinde olmak üzere,

Tekaüt aylığı bağlanır.

c) Üçüncü derece mâlûl olanlara :

Hizmet müddeti 10 seneden az olanlara, 25 senelik tekaüt aylığı,

Hizmet müddeti 10 seneden 25 seneyekadar olanlara, 25 senelik tekaüt aylığı yüzde 10 fazlası ile,

Hizmet müddeti 25 seneden 35 seneye kadar olanlara, 25 senelik tekaüt aylığı yüzde 25 fazlası ile.

Hizmet müddeti 35 seneden fazla bulunanlara, son aldıkları aylığın yüzde 60 ı nisbetinde olmak üzere

Tekaüt aylığı bağlanır.

Madde 5 — 4085 sayılı belediyeler ve bunlara bağlı müesseseler ve Belediyeler Bankası memurları tekaüt sandığı teşkiline dair kanunun 19 uncu maddesi mucibince hazırlanmış ve Devlet Şûrasınca tetkik edilmiş olan bu nizamname hükümleri, Resmî Gazetede neşredildiği günün ertesinden itibaren yürümeğe başlar.

Madde 6 — Bu nizamname hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

Talimatname

Dahiliye Vekâletinden :

Mezarlık Nizamnamesinin 8 inci maddesinin birinci
fıkrası mucibince hazırlanan talimatname

1 — Mezarlıklar; şehir ve kasabaların mesken veya diğer maksatlarla bina yapılan sahaları hududundan, mezarlık hududuna en aşağı 500 metre mesafede tesis edileceklerdir. Sıhhi veya diğer sebeplerle görülecek lüzum üzerine ve mahallî şartlara göre bu mesafe daha fazla uzatılabilir.

2 — Mezarlık olarak seçilecek saha, hâkim rüzgârların şehir ve kasabalardan gittiği istikamette; çukur veya bataklıklardan, su cereyanları ve birikintilerden uzaklarda, münakale yolları ile münasebeti kolay olan yerlerde olmalıdır. Bu hususta hafif meyilli düzlükler tercih edilir.

3 — Mezarlık sahası yer altı suyundan mümkün olduğu kadar uzak olmalıdır. Mezarlık hududundan itibaren 250 metrelik bir mesafe dahilindeki kuyu ve menba gibi yer altı suları hiç bir maksatla kullanılamaz.

4 — Toprağın jeolojik vasıfları; gömülecek cesetlerin tahribine müsait biyolojik şartları temin etmek üzere su ve havanın geçmesine kâfi derecede müsait ve küçük taneli olmalıdır. Bu maksatla kumlu, az miktarda kil ve kireçle karışık topraklar muvafıktır.

5 — Mezarlık sahası; aile ve eşhasa mahsus sabit mezar yerleriyle yollar, memur ve müstahdemlere veya mezarlığa ait diğer tesisat yerleri hariç olmak üzere şehir ve cesetleri tam tahrip müddetine göre hesap edilir.

Umumî mezarlar için ayrılacak yerlerin vüsatı: Senelik ölüm vasatı miktarı X3.25 metre murabbı X5 (iyi bir toprakta tekrar ölü gömme müddeti) olarak tesbit edilir. Cesetleri tahrip kabiliyeti daha uzuyan topraklarda bu rakam lüzumu kadar arttırılır.

6 — Şehir ve kasabalarda halen mevcut olup gerek meskûn sahalara yakınlık ve gerekse toprak ve tesisatındaki kıfayetsizlik bakımından sıhhi mahzurları görülen mezarlıklar Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 214 üncü maddesi mucibince terkolunacaktır. Bu sahalar terkedilmesinden en aşağı 10 sene geçtikten sonra ve mahallî sıhhat memurlarına içerecekleri rapor üzerine diğer maksatlarla kullanılabilir.

7 — Her şehir ve kasaba belediyesi ölülerin yıkanıp kefenlenmesi için nüfus kesafetine göre lüzumlu olan adette (cenaze hazırlama) yerleri yapmaya mecburdurlar.

Bu yerler her tarafı kâgir olarak yapılacak ve

- a) Gelen cenazelerin bekleme yeri,
- b) Yıkama ve kefenleme yeri,
- c) Hazırlanmış cenazelerin bekleme yeri olmak üzere en aşağı üç kısma ayrılmış olacaktır. Bu yerlerin dahilî tesisleri ve ihtiva edecekleri dezenfeksiyon tertipleri, memur ve müstahdemlere ait yerlerle cenazelerin (hazırlama yerlerine) ve (mezarlıklara) nasıl nakledileceği hakkında Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 222 ve Belediye Kanununun 15 inci maddesinin 5 inci fıkrası mucibince mahallî belediyece bir talimatname hazırlanmış olacaktır.

8 Mezarlıkların diğer tesisatı ve mezar yerleri yapılması, yol ve caddelerin tanzimi, ölü gömme ve nakil işleri ve mezarlığın idaresine ait diğer hususlar Umumî Hıfzıssıhha kanunu ile mezarlıklar nizamnamesindeki hükümlere göre yapılır.

Dahiliye Vekâletinden :

1 — Büyükkada'da Karanfil mahallesinde Kadastronun 41 pafta, 174 ada ve 44 kapu numarasında mukayyet 21321 metre karelik ham arazinin musaddak haritası veçhile ifrazı, 2290 sayılı Yapı ve Yollar Kanununun 52 inci maddesile meriyeti ipka edilen mülga Ebniye Kanununun 16 ncı maddesine tevfikân tasvip olunmuştur.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

28-2-1942

Tevhidi İctihat Kararları

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihat Heyeti Umumiyesinin

10-12-1941 tarih ve 22 E./31 K. numaralı kararı

ÖZÜ :

Tahfif sebeplerinden dolayı hapis cezalarında asgari hadden aşağı tenzil yapılamıyacağı hakkında.

Kanuni tahfif sebepleri dolayısıyla hapis cezasının bir günden aşağı indirilmesi mecburiyeti hasıl olduğu takdirde cezanın tamamen kaldırılıp kaldırılamıyacağı hususunda Temyiz Mahkemesi İkinci Ceza Dairesinin 19-12-1939 tarih ve 13667/13423 ve 12-4-1940 tarih ve 3209/3057 ve ceza umum heyetinin 1-4-1940 tarih ve 50/60 sayılı kararları arasında hasıl olan içtihat ihtilâfının halli lüzumu C. Başmüddeiumumiliğinin 3-6-1940 tarih ve 2205 sayılı yazisile istenilmesine mebni toplanan Tevhidi İctihat Heyeti Umumiyesinde keyfiyet müzakere edilerek;

Neticede;

Ceza artırılır veya eksiltilirken kanunun sureti mahsusada tayin ettiği ahval müstesna olmak üzere her nevi ceza için muayyen olan hudut tecavüz edilemeyeceği Ceza Kanununun (29) uncu maddesi hükmü iktizasından olmakla içtimai ceza kaidesinin tatbiki haricinde tahfif sebeplerinden dolayı hapis cezasının asgari hadden aşağı tenzil ve tayini ve tenfiz kabiliyeti kalmadığından bahsile bu misillü cezaların çektirilmemek sine karar verilmesi gayri caiz olduğuna ekseriyle karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihat Heyeti umumiyesinin

10-12-1941 tarih ve 34 E./30 K. numaralı kararı

ÖZÜ :

Türk Ceza Kanununun (Devlet idaresi aleyhinde cürümler) mahiyetini iktisabeden 251, 271, 273 ve 281 inci maddelerinin Tatbikini icabettiren davaların asliye mahkemelerinin vazifeleri hududu dahiline gireceği hakkında.

456 ncı maddenin sulh mahkemelerinin vazifesi dahilinde bulunan

dördüncü fıkrasının tatbikim müstelzim suçlarda aynı maddenin son fıkrasının ve sulh mahkemelerinin vazifelerine dahil suçların (memur aleyhine veya memur tarafından) işlenilmesi halinde 457, 271, 251, 273 ve 281 inci maddelerin tatbiki lâzımgeldiği takdirde meriyet kanununun (29) uncu maddesinde sarahat bulunmaması sebeбіle davaların sulh mahkemelerinin vazifesinden çıkarak asliye mahkemelerinin vazifesine gireceğı kabul edilerek bu yolda kararlar verilegelmekte iken ahiren (456) ncı maddenin son fıkrası ile zikri geçen maddelerin kanuni teşdit sebebinden ibaret olmakla sulh mahkemelerinin vazifesine dahil davaların bu mahiyetlerini tebdil edemeyeceğı yolunda mübayin bir ekseriyet husule geldiğinden bahsile içtihat ayrılığının tevhibi dördüncü ceza dairesinin 405 sayılı müzakeresile istenilmesi üzerine toplanan tevhibi içtihat heyeti umumiyesinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

456 ncı maddeye 2275 sayılı kanunla ilâve edilen son fıkranın münhasıran davayı şikâyetnameye bağılıkları kurtarmağa ve dördüncü fıkrayı 6-4-1932 günlü ve 21/22 sayılı tevhibi içtihat kararıle tebellür eden vaziyete tevfiğ etmeğe matuf bulunmak itibarıle tevhibi içtihadı mevzu ittihazına elverişli mahiyette olmadığı müşahede edildikten sonra diğerk maddeler hakkında yapılan müzakereler neticesinde:

456 ncı maddenin son fıkrasında zikri geçen ve hemen onu takiben yazılan 457 nci madde dördüncü ceza dairesinin son telâkkisi veçhile ve tam mânasile ceza arttırıcı sebepleri havi ve adeta tabi bir madde halinde görölmüştür. Her dördü (Devlet idaresi aleyhinde işlenilen cürümler) babında ve birincisi (Hükümet memurları tarafından efrada karşı yapılacak sui muameleler)ve ikinci ve üçüncü (Resmî sıfatı haiz olanlar aleyhinde cürümler) ve dördüncüsü de (Geçen fasıllar arasında müşterek hükümler) fasıllarında bulunan 251, 271, 273 ve 281 inci maddelerin; (Memur tarafından veya memur aleyhine) işlenilmesi yönünden Devlet idaresi aleyhinde sayılan cürümlere ait olmakla, asıl ceza tayin edilen maddelerdeki mahiyeti asliyelerinden tefrik ve temyiz edilmiş olduğu ve bilhassa 271 inci maddenin fazla olarak taalluk ettiğı suçun bütün unsurlarını da ihtiva etmekle bir kat daha müstakil bir mahiyet aldığı meydandadır.

825 sayılı meriyet kanununun 29 uncu maddesinde sulhun vazifesine bırakılan maddelerin numaraları birer birer zikr ve tadat edildikten sonra (Maddelerinde yazılı cürümlere mütaallik davaları... rüyet ve hükme rabteder) denilmesi sulha vazife tefrikında cezaların değıl muayyen maddelerde yazılı cürümlerin nazara alındığını gösterdiği gibi suçların cinslerine göre zümrelendirilmesini istihdaf eden Ceza Kanununun 86 ncı maddesi dahi zikri geçen maddeleri cinsin cezalarını tezyit ettikleri eşhas aleyhindeki cürümlere ait maddelerden ayrı kabul et-

mekle de mevzuu müzakere olan dört madde ile cezasını artıracakları maddelerin mahiyeten ayrıldığını bir kat daha tebarüz ettirmiştir.

Kanunda müstakil ceza tayin edilmeyerek diğer maddelerin cezalarını tezyit ile iktifa edilmesi 251, 273 ve 281 inci maddelerde Ceza Kanununun hemen onda birine ait maddeleri aynen ve 271 inci maddede dahi iki bendine göre 456 ncı maddedeki dört fıkra ile 457 nci maddedeki teşdit sebeplerini iki defa tekrar suretile maddelerin ve kanunun hacmini artırmaktan içtinap için olduğu şüphesizdir.

Kaldı ki meriyet kanununun 29 uncu maddesi; 402, 424, 86, 487, 522 ve 525 inci maddeler gibi aleyhde olanlar şöyle dursun hatta lehte olan 485, 522 ve 525 inci maddeleri dahi (Görecekları davalara münhasır olmak üzere) kaydıle tasrih etmiş olması, vazifeleri istisnai mahiyette olan sulh mahkemelerinin, sarahat olmadıkça (Ceza Kanununun birinci kitabındaki umumî hükümler müstesna olmak üzere) her hangi bir ceza maddesini görememeleri esasının takip edildiğine kuvvetle delâlet etmektedir.

Binaenaleyh taraflardan birinin (memurluk sıfatını) istihdaf ve bu itibarla (Devlet idaresi aleyhinde cürümler) mahiyetini iktisabeden 251, 271, 273 ve 281 inci maddelerin tatbikim icabettiren davaların, asıl ceza sulhün vazifesine dahil bir maddeden alınsa dahi, asliye mahkemelerinin vazifeleri hududu dahilinde gireceğine birinci celsede sülûsan ekseriyet hasıl olmadığından ikinci celsede mutlak ekseriyetle karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İc̣tihat Heyeti Umumiyesinin

11-2-1942 tarih ve 6 E./2 K. numaralı kararı

ÖZÜ :

Tebliğ memurlarının, vergi borcuna mahsuben mükelleflerden para alarak zimmetlerine geçirmeleri, vazifeyi suiistimal suçunun teşkil edeceğine dair.

Ta: 11-2-1942

No: 6 E./2 K.

Mükelleflerden vergi borcuna mahsuben para alarak zimmetine geçiren Maliye ve Belediye tebliğ memurlarının işbu fil ve hareketlerine zimmet veya suiistimal suçlarından hangisinin tekevvün ettiği yolunda Temyiz Mahkemesi Ceza Umum Heyetinin 16-4-1934 tarih ve 51/51, 8-2-1940 tarih ve 244/239 numaralı ilâmları arasında hâsıl olan ihti-

lâfın tevhidî içtihat suretiyle halli C Başmüddeiumumiliğinin 618 numaralı yazısıyla istenilmesine mebnî toplanan Tevhidî İctihat Heyeti Umumiyesinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

Maliye ve Belediye tebliğ memurlarının makbuz itası suretiyle para ahz ve kabzına salâhiyetleri bulunmamış olmasına göre mükelleflerden vazife harici olarak vergi borçlarına mukabil aldıkları paraları zimmetlerine geçirmeleri Türk Ceza Kanununun (202) ncı maddesinin şümulüne dahil olamayacağı cihetle işbu fiil ve hareketleri vazifeyi suiistimal suçunu teşkil edeceğine ittifakla karar verilmiştir.

Temyiz Mahkemesi Tevhidî İctihat Heyeti Umumiyesinin
10-12-1941 tarih ve 34 E./30 K. numaralı kararı

ÖZÜ :

Devlet idaresi aleyhine işlenen suçlara ait dâvaların asliye mahkemelerinde rüyet olunacağına dair.

Ta: 10-12-1941

No: 34 E./30 K.

456 ıncı maddenin sulh mahkemelerinin vazifesi dahilinde bulunan dördüncü fıkrasının tatbikini müstelzim suçlarda aynı maddenin son fıkrasının ve sulh mahkemelerinin vazifelerine dahil suçların (memur aleyhine veya memur tarafından) işlenilmesi halinde 457, 271, 251, 273 ve 281 inci maddelerin tatbiki lâzımgeldiği takdirde meriyet kanununun (29) uncu maddesinde sarahat bulunmaması sebebiyle dâvaların sulh mahkemelerinin vazifesinden çıkarak asliye mahkemelerinin vazifesine gireceği kabul edilerek bu yolda kararlar verililegelmekte iken ahiren (456) ncı maddenin son fıkrası ile zikri geçen maddelerin kanuni teşdit sebebinden ibaret olmakla sulh mahkemelerinin vazifesine dahil dâvaların bu mahiyetlerini tebdil edemeyeceği yolunda mübayin bir ekseriyet husule geldiğinden bahsile içtihat ayrılığının tevhidî Dördüncü Ceza Dairesinin 405 sayılı müzekkeresiyle istenilmesi üzerine toplanan Tevhidî İctihat Heyeti Umumiyesinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

456 ıncı maddeye 2275 sayılı kanunla ilâve edilen son fıkranın münhasıran dâvayı şikâyetnameye bağılılıktan kurtarmağa ve dördüncü fıkrayı 6-4-1932 günlü ve 21/22 sayılı Tevhidî İctihat kararıyle tebellür eden vaziyete tevkiif etmeğe matuf bulunmak itibariyle tevhidî içtihadı mevzu ittihazına elverişli mahiyette olmadığı müşahede edildikten sonra diğer maddeler hakkında yapılan müzakereler neticesinde:

456 ncı maddenin son fıkrasında zikri geçen ve hemen onu takiben yazılan 457 ncı madde Dördüncü Ceza Dairesinin son telâkkisi veç-

hile ve tam mânâsıyla ceza artırıcı sebepleri havi adeta tabi bir madde halinde görülmüştür. Her dördü (Devlet idaresi aleyhinde işlenen cürümler) babında ve birincisi (Hükümet memurları tarafından efrada karşı yapılacak sui muameleler) ve ikinci ve üçüncü (Resmî sıfatı haiz olanlar aleyhinde cürümler) ve dördüncüsü de (Geçen fasıllar arasında müşterek hükümler) fasıllarında bulunan 251, 271, 273 ve 281 inci maddelerin; (Memur tarafından veya memur aleyhine) işlenilmesi yönünden Devlet İdaresi aleyhinde sayılan cürümlere ait olmakla, asıl ceza tâyin edilen maddelerdeki mahiyeti asliyelerinden tefrik ve temyiz edilmiş olduğu ve bilhassa 271 inci madenin fazla olarak taallük ettiği suçun bütün unsurlarında ihtiva etmekle bir kat daha müştak bir mahiyet aldığı meydandadır.

825 sayılı meriyet kanununun 29 uncu maddesinde sulhun vazifesine bırakılan maddelerin numaralan birer birer zıkr ve tadad edildikten sonra (Maddelerinde yazılı cürümlere mütaallik davaları... rüyet ve hükme rabteder) denilmesi sulha vazife tefrikında cezaların denil muayyen maddelerde yazılı cürümlerin nazara alındığını gösterdiği bigi suçların cinslerine göre zümrelendirilmesini istihdaf eden Ceza Kanununun 86 ncı maddesi dahi zikri geçen maddeleri cinsin cezalarını tezyit ettikleri eşhas aleyhindeki cürümlere ait maddelerden ayrı kabul etmekle de mevzuu müzakere olan dört madde ile cezasını artıracakları maddelerin mahiyeten ayrılığını bir kat daha tebarüz ettirmiştir.

Kanunda müstakil ceza tâyin edilmeyerek diğer maddelerin cezalarını tezyit ile iktifa edilmesi 251, 273 ve 281 inci maddelerde Ceza Kanununun hemen onda birine ait maddeleri aynen ve 271 inci maddede dahi iki bendine göre 456 inci maddedeki dört fıkra ile 457 nci maddedeki teşdit sebeplerini iki defa tekrar suretiyle maddelerin ve kanunun hacmim artırmaktan içtinap için olduğu şüphesizdir.

Kaldı ki Meriyet Kanununun 29 uncu maddesi; 402, 424, 486, 487, 522 ve 525 inci maddeler gibi aleyhte olanlar şöyle dursun hatta lehde olan 485, 522 ve 525 inci maddeleri dahil (görecekları dâvalara münhasır olmak üzere) kaydıyle tasrih etmiş olması, vazifeleri istisnâ mahiyette olan sulh mahkemelerinin, sarahat olmadıkça (Ceza Kanununun birinci kitabındaki umumî hükümler müstesna olmak üzere) her hangi bir ceza maddesini görememeleri esasının takibedildiğine kuvvetle delâlet etmektedir.

Binaenaleyh taraflardan birinin (Memurluk sıfatım) istihdaf ve bu itibarla (Devlet İdaresi aleyhinde cürümler) mahiyetini iktisabeden 251, 271, 273 ve 281 inci maddelerin tatbikim icabettiren dâvaların, asıl ceza sulhün vazifesine dahil bir maddeden alınsa dahi, asliye mahkemelerinin vazifeleri hududu dahiline gireceğine birinci celsede sülûsan ekseriyet hâsıl olmadığından ikinci celsede mutlak ekseriyetle karar verildi.

Vekalet Tamimleri

ÖZÜ :

Hasta Memurlar Hak:

Sayı: 251-1/4117

Tarih: 23-2-942

7-11-942 tarihli ve 251-1/4099 sayılı Umumî tebliğimize ektir.

1 — 3335 sayılı kanunla değişen Memurin kanununun 84 ncü maddesinin D fıkrası hakkında Divanı Muhasebatça ittihaz olunan 5-3-940 tarihli ve 2291 sayılı kararda;

Hastahane ve Sıhhî Müesseselerde mevcut tesisat ve teşhizat ile tedavisi mümkün olabilen hastalıklar hakkında dahi olsa, Hastahane veya sıhhî Müesseselerde yatmayan hastaların tedavi ücretlerinin Devlet bütçesine tahmil edilmemesi kabul edilmiş bulunmaktadır.

Buna binaen hasta memurların, Hastahane veya Sıhhî bir müessesede yatmadıkça namlarına yol masrafı tahakkuk ettirilmemesi Lâzımdır.

Ancak bulunduğu mahalden başka bir mahaldeki müessesede tedavisine dairesi tababetince veya Hey'eti Sıhhiyece lüzumu fenni gösterilmiş olupda o mahalle gitmiş ve fakat gösterilen sıhhi müessesede yatmak suretile tedavi edilmemesi kendi sun'î taksiri eseri bulunmamış olan memurlara, Büyük Millet Meclisinin 1164 sayılı kararının 33 ncü fıkrası mucibince ve ibraz olunacak evrakı müsbiteye göre, azimet ve avdet yol masraflarının tahakkuk ettirilip tediye olunması icap eder.

2 — Memurin kanununun 84 ncü maddesinin sözü geçen D fıkrası, Resmî ve Hususî müessesatı sıhhiye de tedavileri lüzumu fennen sabit olan memurların tedavi ve yol masraflarının mensup olduğu daire bütçesinden ödeneceğini mutlak surette tasrih ettiğine göre, hasla memurlar için sınıf ve yatak farkı aranılmamakta ve şimdiden sonrada aranılmaya bilirsede, Dahiliye bütçesine mevzu tahsisatın bazı senelerde kâfi gelmemesi yüzünden hasta memurlarımızdan bir kısmının tedaviden mahrum kalmamalarını teminen bundan böyle harcırah kararnamesinde olduğu gibi 50 ve 60 lira aslı maaş alan hasta memurların birinci ve 50 liradan aşağı maaş alan hasta memurların da ikinci sınıf yatakta tedavi edilmeleri ve ancak ikinci sınıf yatakların boş olmaması ve hasta memurun da müstacel tedaviye ihtiyaç göstermesi halinde 50 liradan az maaş alan memurların da birinci sınıf ayakta yatırılarak tedavi altına alınmaları ile beraber bu mecburiyetin ayrıca Vekâlete de bildirilerek müsaade alınması esası tesbit edilmiştir.

3 — Bazı memurların, Memuriyet mahallerinde veya bu mahallere yakın hastahanelerde tedavileri mümkün iken, kendisine verilen izinlerden istifade ederek, Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlere git-

mek suretile oralardaki Hastahanelerde yatıp tedavi altına alındıkları görülmektedir.

Bu kabil hasta memurların hastahane tedavi masrafları hernekadar hastahanelere ödenmekte isede; Kendilerinin Ankara, İstanbul, İzmir gibi şehirlerde bulunan hastahanelerde tedavi edilmelerine lüzumu fennî bulunduğuna dair rapor ibraz edemediklerinden, bu memurlar yol parası alamamakta ve binnetice hem bir takım maddî zararlara düşer olmakta ve hem de bu yüzden fuzulî muamele ve muhaberelele sebebiyet vermektedirler.

Binaenaleyh; ileride zararlarını mucip olmamak üzere bulundukları mahallin harıcındaki sıhhi müessesatta tedavilerine fennen lüzum olan bu kabil hasta memurlara verilecek raporlarda; tedavinin, memurun bulunduğu mahalle en yakın hangi vilâyet dahilindeki sıhhi bir müessese veya hastahenede muayene yapılması lâzım geleceğinin mutlak surette zikr ve tasrihi lâzımdır.

Gereğine göre muamele yapılması için kâfi miktar gönderilen işbu umumî tebliğin Vilâyetler teşkilâtile hastahane ve Müesseselere tevdi ve tebliği rica olunur,

ÖZÜ :

Köy muhtarlarının, bizzat bulunmaları mecburi ahvalden gayri hususatla Daire ve karakollara çağırılmamaları Hk.

Sayı: 631-529-1/2652

Tarih: 20-3-942

Köy Muhtarlarıyla İhtiyar Meclisi âzalarının, bizzat bulunmalarını icap ettirmeyecek sebep ve vesilelerle Devlet Dairelerine ve bilhassa Karakollara celbedilmemeleri ve mevzuata göre Köyde Devletin memuru bulunmak sıfatını haiz olmaları hasebiyle her hususta bu durumlarıyla mütenasip müzaheret ve muameleye tabi tutulmaları 16-3-939 gün ve 438-3015 sayılı yazı ile tamamen tebliğ edilmişti.

Köy Muhtarlarının yine sebepsiz ve icapsız olarak Kaza Merkezlerine ve karakollara cebedilmekte ve kendilerine karşı memuriyet vasıfları ve bu sıfatla gördükleri vazife ile mütenasip olmayacak şekilde muamele yapılmakta bulunduğu haber alınmıştır.

Köy Muhtarlarının, ne gibi işlerde Devlet Dairelerinde bizzat bulunmağa mecbur oldukları ilgili kanunlarda sarahaten gösterilmiş olmasına göre küçük mikyasta bir Belediye dernek olan Köy İdarelerinden her hangi bir iş hakkında bilgi alınmasına lüzum ve zaruret hasıl olduğu zaman Belediyelerde olduğu gibi Köylerden de yazı ile izahat istenilmesi hem

mümkün ve hem de yerinde olacağından gereğinin buna göre tedbirlenmesi ve bu suretle Köy Muhtarının da daima mevki ve vazifesi ile mütenasip muameleye tabi tutulmasına itina edilmesi hususunun ilgililere bir kerre daha ehemmiyetle tebliği ve bu lâzimeye riayetsizliği görülecekler hakkında kanunî gereğinin tatbiki tamamen reca olunur,

Sayı: 1037-1827

Tarih: 20-3-1942

Başvekâlet Yüksek Makamının 22.1.1942 tarih ve 6-142/367 sayılı emirlerde bir dilin imlâsında birlik bulunması, yazısının okunup yazılmasında her türlü kargaşalığı ortadan kaldıracak en esaslı bir borç olduğuna göre, Türk Dil Kurumu tarafından birçok anketler ve incelemeler sonunda hazırlanıp bastırılmış olan (İmlâ Kılavuzu) nda gösterilen kaideler ve Örnekler dairesindeki yazılışın doğru imlâ olarak kabulde, bütün okullarda ve devlet dairelerinde yazıların buna uygun olarak yazılması ve basımlarda da bu imlâyâ riayet edilmesine önem verilmesi istenmektedir.

Bu hususta matbuatımızın gereken itınayı göstereceğinden emin olarak keyfiyeti saygılarımla bildiririm,

ÖZÜ :

Kaçakları haber vermiyen ihtiyar heyetlerinin cezalandırılması Hk.

Sayı: 91-348

Tarih: 25-3-942

1 — Köy ve mahallelerinde 15 günden ziyade oturan yabancıları yoklama sırasında haber vermiyen köy ve mahalle ihtiyar meclislerde mümessilleri hakkında yapılacak muameleye dair M. M. Vekâletinden alınan 19-3-942 gün ve O. D. Ş. 2. Ks. 1. 20678/3561 savdı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır:

İdare âmirlerinin vazifeleri cümlesinden olan bu hususun önemle takibini ve ilgililere ehemmiyetle tebliğini rica ederim.

M. M. Vekâletinin 19-3-942 gün ve O. D. Ş. 2. Ks. 1.

20678/3561 sayılı yazısı suretidir.

Dahiliye Vekâletine:

Askerlik kanununun 75. maddesi hükmünce köy ve mahalle ihtiyar meclislerde hey'etlerinden, köy ve mahallelerinde 15 günden ziyade oturan yabancıları yoklama sırasında, firar, bakaya, yoklama kaçağı, izinsiz

ve saklıları her zaman şubelere haber vermeğe mecburdurlar. Bu haberi vermeyenler aynı kanunun 95. maddesi mucibince (500) kuruş para cezası verirler.

Bu suretle köy ve mahallelerinde 15 günden fazla oturanları yoklama sırasında ve kaçakları derhal haber vermemiş olan ihtiyar meclislerde mahalle mümessillerinden bu paranın tahsili lâzımdır. Şimdiye kadar köy ve mahallelerindeki kaçaklardan ele geçenler için bu para cezasının alınıp alınmadığının tahkikine ve bundan böyle haber vermedikleri halde elde edilecek olan yoklama kaçağı, bakaya, firar, izinsiz ve saklıların her birisi için bulundukları köy ve mahallenin ihtiyar meclislerde mümessillerinden idare Hey'eti kararla (500) kuruş tahsil edileceğinin ve bu yolda muamele yapılmasının emir ve tamimine ve sonunun bildirilmesine müsadelerini arz ve rica ederim.

Sayı: 511-4623

Tarih: 25-2-942

İdari âmirlerimizin 1452 sayılı Vilâyet İdaresi kanununun 17 ve 49. uncu maddelerine tevfikân Askerî ve Adli dairelerden gayri diğer bütün Devlet dairelerinde haiz oldukları murakabe ve teftiş vazife ve selâhiyetlerinden başka 1050 sayılı Muhasebe Umumiye kanununun 10. uncu ve 82. inci maddesine nazaran Devlet hizmetlerine müteallik masarîfın ödenmesinde ikinci derece âmiri ita, sıfat ve selâhiyetlerini ve muvazenci hususiyeye ait tediyelerde dahi aynı sıfat ve selâhiyeti haiz bulunmaları itibarile Devlete ait paralı işlerdeki alâka ve münasebetleri ancak murakabe ve teftiş mahiyetinde olabilir. Paraya el sürecek bir vazife deruhte edemezler.

Köy paralı işlerine gelince; 3664 sayılı kanun bu hususta köy ihtiyar meclislerinin vazifelerde İdare âmirlerimizin selâhiyetlerini açıkça göstermiş olup idare âmirlerinin köy paralarına el sürecek bir durumlar mevcut bulunmamış ve esasen kaymakam ve Nahiye müdürlerinin köy şahsiyeti maneviyesini varidat ve masraf işlerine müdahale etmemeleri köylüden toplanacak paraları toplamak, saklamak usulüne göre harcamak hakkı temamiyle köy ihtiyar meclislerine ait bulunmak itibariyle münhasıran teftiş ve murakabe vazifelerini dikkat ve hassasiyetle ifa etmeleri ve hilâfına hareketi görülenler hakkında derhal kanunî icapların icrası 28-7-938 tarih ve V. İ. U. M. 3673 ve yine 15-3-939 tarih ve M. 1. U. M. 3040 sayılı tamimlerle tebliğ edilmişti.

Bunlardan başka bilhassa 7-10-939 tarih ve hususî kalem 1/574 sayılı tamimle de Dahiliye memurları kanununun 24. üncü maddesinde Vali, Kaymakam ve Nahiye müdürlerine verilen vazife ve selâhiyetler hatırlatılmış ve memurların, işleri iyi ve muntazam yürütmek kabiliyet ve melekесinin tenmiyesile Devlet İdaresinin mütemadi selâhının temini istenilmiştir.

Jandarma, Subay ve Eratının, köy bekçi elbise ve telefon paraları veya karakolların yeniden yapılması veya onarılması için halkın teberra ve iane olarak verdikleri paraları bizzat kabul ederek sarfetmeleri gibi hallerin kafiye önlenmesi ve paralı işlere el sürmemelerinin temini de 18-2-935 tarih ve V. İ. U. M. 4890 sayılı umumî tebliğ ile bildirildiği gibi jandarma teşkilât ve vazife nizamnamesinin 154. üncü maddesi de jandarmanın bu kabil hususlara iştirakini yasak etmektedir.

Esasen gerek jandarma ve gerekse Emniyet mensuplarının teşkilât kanun ve nizamlarına göre esas vazifeleri haricinde istihdam edilmemesi ve bu uğurda çok titiz ve dikkatli davranılması lâzım ve zaruridir.

Ancak Türk hava kurumu nizamnamesinin 22. inci maddesinde Vilâyet ve kazalarda hava kurumu şubelerinin İdare heyetleri arasından jandarma komutanlarının da bulunacağı yazılmış olduğundan, kurumun parasına ve paralı işlerine hiç bir veçhile el sürmemek, yalnız kurumun varidatının artırılması için teahhüdünün tahsili gibi işlerde memuriyet nüfuzunu, jandarma kuvvetini kullanmamak şartıyla İdare heyetinde âza olabilecekleri Jandarma Genel Komutanlığının 24-1-933 tarih ve 15036 sayılı emrile bildirilmiş ve askerî ceza kanununun 149. uncu ve Dahilî hizmet talimatnamesinin 134. üncü maddeleri askerlerin müsaade almaksızın hususî ve resmî Cemiyetlere girmelerini men etmiştir.

Halbuki bazı mahallerde kaymakam, Nahiye müdürü ve jandarma komutanı ve emniyet âmirlerinin yine bir takını paralı işlere el sürmekte ve dolayısıyla zan altında kalmakta oldukları haber alınmış ve bu gibiler hakkında derhal kanunî takibata tevessül edileceği tabii bulunmuştur.

Ötedenberi çeşitli işler içinde bulunan ve her an vazife ve selâhiyetleri artmakta olan Vali, Kaymakam ve Nahiye Müdürü gibi İdare âmirleriyle jandarma komutan ve emniyet müdür ve âmirlerinin mer'i kanunlar ahkâmına ve bunlara istinaden verilmiş bunca emirler mefadına muhalif olarak paralı işlerde paraya el koymaları kafiye caiz ve muvafık olamayacağını bir kerre daha bildiririm.

ÖZÜ :

Nahiye müdürleri kursu Hk.

Sayı: 4305

Gün: 26-2-942

Vekâletçe hazırlanarak büyük millet meclisine sunulmuş ve bütçe encümenince tetkik ve kabul edilerek elyevm Adliye encümeninde bulunmuş olan nahiye kanununun Mayıs sonuna kadar Adliye ve Dahiliye encümenleriyle hey'eti umumiyyeden geçerek kanuniyet iktisab etmesi kuvvetle ümid edilmektedir.

Bu kanunun istihdaf ettiği yeni nahiye teşkilâtının biranevvel yapıla-

bilmesi, matlûp evsafıta nahiye müdürü bulunabilmesiyle mümkündür. Bu kanun lâyihasına göre yeniden nahiye müdürü olabilmek için liseden mezun olmak veya orta ve muadil mekteblerden mezun olup açılacak kabul imtihanında muvaffak olmak, fili askerlik hizmetini bitirmek, yaşı 29 zu geçmemiş olmak vücudce her türlü hastalıklardan arî ve memleketin her ikliminde vazife görmeğe kabiliyetli oldukları vilâyet merkezlerindeki hastaneler hey'eti sıhhiyelerince tastik edilmek, şahsî ahlâk ve durumlarından ötürü her hangi bir suretle fena şöhreti olmadığı usulen tahakkuk etmek ve evli bulunmak lâzımdır.

Bu vasıfları haiz olanlar nahiye müdürlüğüne veya vekâletin merkez ve vilâyetler teşkilâtında bir memuriyete tayin olunarak 6 ay müddetle buralarda bir staj devresi geçirdikten sonra kifayetleri vekâlet veya vilâyetler tarafından tastik edildiği takdirde vekâletçe açılacak bir kursa iştirak ettirileceklerdir. Kursu muvaffakiyetle bitirenler kat'i suretle nahiye müdürlüklerine kabul ve tayin edileceklerdir.

Binaenaleyh nahiye kanunu yeni malî senesinin hululünden evvel kabul edilerek mer'iyet mevkiine geçmiş olsa bile yeniden nahiye müdürlüğü namzetliğine kabul edilecek memurlardan ancak (1,5) sene sonra istifade edilebileceğinden 942 malî senesi içinde mevcuda ilâveten yeniden nahiye teşkili mümkün olamayacaktır.

Fakat kanun lâyihası vekâletin merkez ve vilâyetler teşkilâtında müstahdem memurlar ile nahiye müdürlerinden lise veya orta mekteb mezunu olupta vücudce her türlü hastalıklardan âri ve memleketin her ikliminde vazife görmeğe kabiliyetli oldukları vilâyet merkezlerindeki hastaneler hey'eti sıhhiyelerince tastik edilmiş bulunanları kurslara kabul etmekte ve kursta muvaffak oldukları takdirde kendilerine bu kanun hükümlerinden istifade imkânını vermekte olduğundan mevcut nahiye müdürlerinin bilgi ve kabiliyetlerini arttırmak ve bu meyanda yeni teşkil edilerek nahiyeler için de vekâlet ve vilâyetler teşkilâtındaki memurlar arasından bir miktar nahiye müdürü Yetiştirmek maksadile nahiye müdürleri kursunu 942 malî senesi bidayetinde açmağa düşünüyoruz.

Kurs müddeti bir senedir kursa iştirak hakkını haiz olan memurlardan nahiye müdürleri ile vilâyet teşkilâtında müstahdem diğer memurlara Ankaraya kadar zati harcırahları ile Ankarada kaldıkları (kursa devam etmedikleri günler hariç) müddetçe 200 kuruş yevmiye verilecektir. Ancak kursa iştirak mecburî değil ihtiyaridir. Bu sebeble nahiye müdürleri kursunun açılış tarihine kadar bu kursa iştirak etmek isteyen nahiye müdürleri ile vekâlet ve vilâyetler teşkilâtında ki memurlardan lise veya orta mekteb mezunu olupta yukarıdaki sıhhi şartları haiz oldukları vilâyet merkezlerindeki hastahaneler sıhhi hey'etlerince tastik edilenlerin miktarını şimdiden bilmek ve ona göre tahsisat almak ve yer tedarik etmek için kursa iştirak etmek isteyen vekâlet merkez ve vilâyetler teşkilâtındaki memurlar ile nahi-

ye müdürlerinden evvveleminde nümunesi ilişik birer beyanname alınacaktır. Beyanname veren bu memurlar ile nahiye müdürlerinin orta mekteb veya lise tahsili yaptığına dair elindeki vesikası vali veya kaymakam tarafından bizzat tetkik olunarak ihticaca salih bulunduğu anlaşılırsa o vilâyetteki hastane hey'eti sıhhiyesine sevk edilerek vücutçe her türlü hastalıklardan arî olup olmadığına ve memleketin her ikliminde vazife görmeğe kabiliyetli bulunup bulunmadığına dair rapor getirmeğe davet edileceklerdir bulundukları vilâyet merkezinde sıhhi hey'et yoksa en yakın vilâyet merkezindeki sıhhi hey'ete müracat ettirileceklerdir. Bu memur ve müdürlerin kursa iştirakları ihtiyarlarına bağlı olduğundan kendilerine vilâyet merkezlerindeki sıhhi hey'etlerden rapor almak için bir gûna harcırah ve yevmiye verilmeyecek, vilâyet merkezlerine kendi masraflarile gidip geleceklerdir.

Gerek beyannameler ve gerek sıhhi hey'et raporları birleştirilmiş olarak Mayıs 942 bidayetine kadar vekâlete gönderilmiş bulunacaktır.

Bu yazının örneği bilumum nahiye müdürleri ile vekâlet ve vilâyetler teşkilâtında müstahdem memurlara tebliğ edilecektir.

Vilâyetlere umumî müfettişliklere ve vekâlet dairelerin yazılmıştır.

Nahiye müdürlüğü kursuna girmek isteyen vekâlet ve vilâyetler teşkilâtındaki memurlar ile nahiye müdürlerinden alınacak beyanname

Sicil No:	Son çıkarılmış fotoğrafı yapıştırılacaktır.
Adı ve soyadı:	
Memuriyeti ve mahallî memuriyeti	
Babasının adı:	
Anasının adı:	
Doğum tarihi:	
Doğum yeri:	
Nüfusta kayıtlı olduğu yer:	
Baba ve anasının veya akrabasının oturduğu mahal	
Evliliği	
Çocukları ve doğum tarihleri:	
İaşesile mükellef diğer ailesi efradı	
İlk tahsili hangi tarihte ve hangi mahalde ikmâl etmiştir:	
Orta tahsili hangi tarihte ve hangi mahalde ikmâl etmiştir:	
Lise tahsilini hangi tarihte ve hangi mahalde ikmâl etmiştir:	

Emekli öksüzler maaş tahsisi

Dahiliye Vekâletince 1-2-942 den 1-4-942 ye kadar işi biten emekli ve
öksüzler maaşı tahsis listesi:

Memuriyeti ve ismi

N e v ' i tahsis

Bursa hususî muhasebe tahsil kâtibi Ölü Mustafa Pamuklar	Yetim
Aydın hususî muhasebe eski tahsildarı Mehmet Nuri Ersayar	Tekaüt
Gölpazarı hususî muhasebe memuru Muhlis Erdem	“
Mülğa mektubî kalemi kâtipliğinden emekli ölü Halil	Yetim
Hilmi Deniz	“
Artvin hususî muhasebe eski müdürü ölü İsmail Hakkı Akbaş	“
İzmir hususî muhasebe ikinci sınıf memuru ölü Neşet Güngör	“
Mülğa emanet heyeti hesabiye evrak memuru Osman Naci	“
Güngörücü	“
Beyoğlu belediye temizlik işleri memuru Hüsametdin Kınay Manisa	Tekaüt
hususî muhasebe varidat bürosu üçüncü sınıf memuru	“
Resmi Özel	“
Kırşehirin köşker nahiyesi müdürü Tahsin Akalın	“
Fatih dairesi belediyesi kavası Mehmet Nail Sunter	Yetim
Sular idaresi kontrolü Ahmet Nazif Veçişta	“
Haseki hastahanesi anbar memuru Mehmet Emin Bilir	Tekaüt
Bursa hususî muhasebe tahakkuk mümeyyizi Hasan Şükrü Öner	Yetim
Yabanabat nüfus memurluğundan emekli ölü Sadullah Erel	“
Aydın nüfus müdürlüğünden mütekait ölü Salih Yalçın	“
Buldan kazası hususî muhasebe eski tahsildarı Abdullah	“
Başbuğ	Tekaüt
Ortaköy nahiyesi müdürü Mehmet Cevdet Kübalı	“
Daday hususî M. memurluğundan mütekait ölü Mustafa Molo	Yetini
Bayat nahiyesi müdürü ölü Hasan Yiğit	“
Aydın hususî muhasebe tahsildarı Hüseyin Avni Şengün	Tekaüt
Afyon hususî M. mümeyyizi ölü tevfik gürcan	Yetim
Zonguldak hususî muhasebe ayniyat ve muhabere bürosu memuru ölü	“
Ekrem Fethi	
Divrik nüfus memurluğundan vekâlet emrinde Tahir Yurtsever	Tekaüt
Hendek tahrirat kâtipliğinden vekâlet emrinde İsmail Alemdar	Yetim
Bitlis valiliğinden mütekait Sedat Aziz Erim	Tekaüt
Karaağaç M. müdürü Ali Nihat İmsık	Yetim
Giresun hususî muhasebe eski yol kâtibi Mehmet Ratip	
Yazıcıoğlu	Tekaüt

Memuriyeti ve ismi

Nev'i tahsis

Kartal muhasebe memuru Raşit Kongar	Yetim
Bahçe kaymakamlığından mütekait Ölü Ali Rıza Yeğen	“
Kırşehir mektupçuluk kalemi evrak kâtibi ölü Emine Ertürk	“
Besni nüfus memuru ölü Mehmet Necip Kınacı	“
Kumkapı B. Tahsil Ş. Tahsil memuru Hikmet Tengiz	“
Manisa hususî muhasebe müfredat kâtipliğinden vekâlet emrinde Tahir Nuraler	Tekaüt
Kıbrısçık nahiyesi müdürü Ziya Erçetin	“
Kestel nahiyesi müdürü Halil İbrahim Demirpençe	“
Çankırı hususî muhasebe eski kütüphane memuru Ethem Gürışık	“

Diğer Vekâlet Tamimleri

ÖZÜ :

Menafii umumiyeye hadim cemiyetlerle Halkevleri veya onlar namına tiyatro gurupları tarafından verilecek paralı temsillerin duhuliyeye biletlerine tiyatro ve sinema pulu yapıştırılması lüzumuna dair:

Ta. 20-1-1942

Sayı: 24319/28-1574/113

24319/28-15295/18 numaralı ve 20-6-1940 tarihli umumî tebliğe ektir:

1 — Bu umumî tebliğin birinci maddesinde, menafii urnumiyeye hadim cemiyetlerle Cumhuriyet Halk Partisinin bir kolu olan Halkevlerinin verecekleri balo, müsamere temsil ve benzeri eğlencelere ait duhuliyeye biletlerinin, davetiye ve ilânların Damga Resmî Kanununun 32 nci maddesinin 62 nci numarasındaki miktar ve zaman kayıtlarile mukayyet olmaksızın damga resminden muaf bulunduğu bildirilmiştir.

2 — Ancak, tiyatro, sinema ve konserlerin bilet bedelleri üzerinden alınmakta olan damga, tayyare ve belediye resimlerle darülaceze hissesinin miktarına ve sureti istifasına dair olan 3702 numaralı kanunun birinci maddesile tiyatro, sinema ve konserlerin bilet bedelleri hakkında hususî bir mükellefiyet vazedilmiş ve aynı kanunun ikinci maddesile de hayır cemiyetlerde spor kulüpleri, mektepler ve halkevleri tarafından tamamen parasız olarak halka verilen konser ve temsillerin ve gösterilen bilimlerin bu mükellefiyete tabi olmadığı tasrih edilmiştir.

3 — Temsil bir piyesin sahnede oynanması demek olduğundan, tiyatro kelimesile müteradifdir ve bu itibarla temsillere ait duhuliyeye biletler 3702 numaralı kanun hükmüne tabidir. 3765 numaralı kanunla Damga Resmî Kanununun 32 nci maddesine eklenen 79 numaralı muafiyet fıkrasının 3702 numaralı kanunla vazedilmiş olan mükellefiyete şumulü bulunmadığından Halkevleri ve menafii urnumiyeye hadim cemiyetler veya onlar menfaatine tiyatro gurupları tarafından verilen paralı temsillere ait duhuliyeye biletlerine 3702 numaralı kanunun birinci ve üçüncü maddeleriyle 4040 numaralı kanunun 33 üncü maddesi hükümleri dairesinde bilet bedelinin % 20 si nisbetinde tiyatro ve sinema pulu yapıştırılması icabeder.

Bu temsillerin hasılatı sözü geçen cemiyetlerin ve Halkevlerinin gayelerinin tahakkukuna sarfedilmiş olsa da vaziyet aynıdır.

4 — Yukarıda tarih ve numarası yazılı umumî tebliğin birinci maddesinden (temsil) kaydı çıkarılmıştır.

Bu yolda muamele yapılması tamamen tebliğ olunur.

Fevkalâde zam kanunu umumî tebliği

ÖZÜ :

3828 numaralı kanunun sekizinci ve muvakkat birinci maddelerinin tefsire muhtaç bulunmadığı hakkında 1270 numaralı Meclis kararının gönderildiğine dair.

Tahaddüs eden bazı İdarî davalar üzerine Devlet Şûrası dördüncü dairesince ittihaz olunan kararlarda:

1 — Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan 3828 numaralı ve 17-5-1940 tarihli kanunun sekizinci maddesi ile, mezkûr kanuna bağlı cetvelde nevileri ve gümrük tarife numaraları yazılı maddelere vazolunan istihlâk vergisinin yalnız memleket hâriçten ithal olunan mebada ait olup memleket içinde imâl olunan mümasillerine şamil bulunmadığı,

2 — Yine aynı kanunun 6 ncı, 7 inci ve 8 inci maddeleri mucibince istihlâk vergilerine % 10 zam yapılmış olan veya yeniden istihlâk vergisine tâbi tutulan mevaddın, kanunun neşri tarihinde ithalâtçılar, toptancılar ve bunları memleket içinde imal eden sınaî müesseseler nezdinde mevcut stoklarından da vergi alınmasını âmir bulunan muvakkat birinci madde hükmünün, 2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin 5 inci fıkrası mucibince istihlâk vergisinden muaf bulunan eşyanın stoklarına şumülü olmadığı hükme bağlanmıştı.

3828 numaralı kanunun sekizinci maddesinde, verginin 2731 numaralı kanunda yazılı hüküm ve usullere göre tarh ve tahsil olunacağı tasrih edilmiş ve mezkûr kanunun birinci maddesinde de vergiye tâbi maddelerin gerek memleket içtallerinde, gerekse memleket içinde istihsal ve imallerinde verginin alınacağı gösterilmiş olduğundan 3828 numaralı kanunun sekizinci maddesile mevzu verginin de hem memleket içinde imâl olunan hem de hâriçten ithal edilen maddelere şumülü dekar bulunmaktadır.

Diğer taraftan aynı kanunun muvakkat birinci maddesinde, zam veya vergiye tâbi tutulan maddeleri memleket içinde imâl eden sınaî müesseselerin 2731 numaralı kanun mucibince bu vergi ile mükellef bulunmasalar

dahi, stoklan için beyanname verecekleri ve bu beyannameler üzerine kendilerine 6 inci, 7 inci ve 8 inci maddelerde yazılı zam ve vergilerin tarh olunacağı tasrih edilmiş olduğundan, Devlet Şûrası kararının, bu noktadan da kanun hükmüne muhalefeti aşikârdır.

Bu itibarla mezkûr maddelerin hudut ve şumulünün tefsir yolu ile tazvihi için Büyük Millet Meclisine müracaat edilmiş ve Yüksek Meclisçe bu hususta ittihaz buyurulan 1270 numaralı kararla 3828 numaralı kanunun sekizinci maddesinin dahilî imalâta da şamil olduğuna ve 2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin 5 inci fıkrası mucibince istihlâk vergisinden muaf olan eşyanın stoklarından da bir defaya mahsus olmak üzere 3828 numaralı kanunun 6 inci, 7 inci ve 8 inci maddelerde yapılan zamların veya vazolunan verginin alınması lâzımgelceğine ve maddelerin tefsirine mahal olmadığına karar verilmiştir.

Sözû geçen kararın bir sureti bağlı olarak gönderildiğinden bu mevzu dair Devlet Şûrasına intikal etmiş olup da henüz karara bağlanmamış dava var ise derhal mütemmim bir müdafaaname hazırlanarak Büyük Millet Meclisi kararından bahsile matruh vergilerin, tasdiki lâzımgelceğinin tebarüz ettirilmesi ve bu davalardan sözû geçen karar hilâfına Şûraca karara bağlanmış ve kararı tebliğ edilmiş olanlardan tashihi karar müddeti henüz geçmiyenler varsa onlar hakkında da tashihi karar talebinde bulunulması tâminen tebliğ olunur.

KARAR SURETİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan 3828 sayılı kanunun 8 inci maddesile muvakkat birinci maddesinin tefsirine mahal olmadığı hakkında

KararNo:1270

Neşritarih:24-1-1942

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan 3828 sayılı kanunun 8 inci maddesi mucibince yeniden istihlâk vergisine tâbi tutulan eşyanın memleket dahilinde imâlleri halinde dahi bu vergiye tâbi olup olmayacağının tayini ve mezkûr kanunun 6, 7 ve 8 inci maddelerinde zamma tâbi tutulan veya yeniden mükellefiyete alınan maddelerin stoklarını vergiye tâbi tutan muvakkat birinci maddesi hükmüne, ithal veya dahilde imal sırasında vergisi alınmış, iptidaî maddelerden imal edilen eşyanın dahi dahil bulunup bulunmadığının tesbiti için yapılan tetkikat neticesinde; 8 inci maddenin dahilde imal edilen eşyaya ve muvakkat birinci madde hükmünün de iptidaî maddesi ithal veya dahilde imal sırasında vergiye tâbi tutulmuş dahilî mamulât stoklarına da şamil olduğunu kanunî me-

tinler vazihan ifade etmekte olduğundan her iki cihetin tefsirine mahal olmadığına karar verilmiştir.

Bu karar ve kaanaatin mesnedleri kısaca şunlardır:

1 — Sekizinci madde ile vazedilen verginin dahildeki imalâta dahi şamil olduğunu müsbit deliller:

A - Bu maddenin 2 inci fıkrasında (bu vergi 2731 sayılı kanunda yazılı hüküm ve usullere göre tarh ve tahsil olunur) denilmekte, 2731 numaralı kanunun birinci maddesi ise (aşağıda yazılı maddeler memlekete ithallerinde veya memleket içinde istihsal ve imallerinde hizalarında yazılı miktarlarda istihlâk vergisine tâbidir) diye başlayan ibaresi ile istihlâk vergisinin dahildeki imalâtta dahi alınacağını sarihane ifade etmektedir.

Her iki maddenin bu pek açık metinleri karşısında 8 inci madde ile vazedilen verginin dahilde imal edilen eşyaya şümulü olacağına tereddüt etmeğe asla mahal olmamak lâzım gelir.

Maddede vergi mevzuuna alınan eşyanın doğrudan doğruya zikir ve tâdadı cihetine gidilmiyerek ithalât tarife numara ve pozisyonlarla, tayin edilmesinden tabî şey olamaz. Çünkü bu suretle bu eşyanın nevi ve çeşitleri daha kolaylıkla tarif ve tesbit edilmiş olacağı gibi verginin ithalâta dahi ait bulunması eşyanın bu şekilde tesbitini zarurî kılmıştır. Binaenaleyh vergiye tâbi eşyanın ithalât tarife numaraları ile gösterilmiş olmasından bu verginin yalnız ithalâta inhisar edeceğini istidlal etmek tamamilе yersizdir.

B — 3828 numaralı kanunun muvakkat birinci maddesi 6 inci 7 inci ve 8 inci maddeler mucibince zamma veya yeniden mükellefiyete tâbi tutuları maddeleri ellerinde bulunduran ithalâtçılar ve toptancılar ile beraber bunları imal eden sınaî müesseseleri de beyanname vererek vergi ile mükellef kılmaktadır.

Dahilî mamulât 8 inci maddenin dairei şümulüne girmemiş olsaydı bunları memleket içinde imâl eden sınaî müesseselerin stoklarının dahi vergiye tâbi tutulmalarına mahal olamazdı.

C — Müstehlîki köylü olan sunî ipekle karışık bazı pamuklu mensucatin 8 inci maddede yazılı vergi nisbetleri 4040 sayılı kanunun 24 üncü maddesile tadil edilmiştir. Gümrük resminin fazlalığı dolayısıyla dışarıdan ithali varit olmayan bu eşyanın ancak dahilde imal edilenlere teallûku olan bu tenzil hükmü 8 inci maddenin dahilî mamulâta dahi şümulü takdirinde bir manâ ifade edebilir. Dahilî mamulât vergiye tâbi olmasaydı tenzil bahis mevzuu olamazdı.

İşte bu kanunî ibarelerin sarahatidir ki 8 inci madde hükmünün tefsire ihtiyaç; göstermeden dahilde imal edilen eşyaya dahi şümulü olduğu karar ve kanaatine varırmıştır.

2 — Muvakkat birinci madde hükmüne gelince:

Bu maddenin sarîh metni 6 inci, 7 inci ve 8 inci maddeler hükmünce

yeniden vergiye veya zamma tâbi tutulan maddelerin ticareti ile meşgul olan ithalâtçılar ile bunları memleket içindeki sınaî ve ticarî müesseselerden mübayaa ederek satan toptancıları ve bunları imal eden sınaî müesseseleri ellerinde mevcut bulunan malları beyanname ile bildirmeğe mutlak surette mecbur tutmakta ve verginin tarh ve tahsili hakkında müstakil hükümler vermektedir.

Tefsiri istenilen cihet, bu madde mucibince stoklardan vergi alınırken 2731 sayılı istihsal vergisi kanununun 2 inci maddesinin (İthal veya dahilde imal ve istihsal sırasında vergiye tâbi olan maddeler esas iptidaî maddeyi teşkil etmek üzere memleket dahilinde imal olunan eşya) diye yazılı 5 inci fıkrasile tesis edilen muafiyetin bu stoklar için de nazarı itibara alınıp alınamayacağıнын tâyinidir.

Muvakkat birinci maddenin ibaresindeki itlak ve sarahat böyle bir muafiyete yer vermediği gibi maddenin bilhassa beşinci fıkrası ki (6 inci, 7 inci ve 8 inci maddelerde münderiç eşya ve mevaddı memleket içinde imal eden sınaî müesseseler 2731 numaralı kanun mucibince bu vergi ile mükellef bulunmasalar dahi yukarıki fıkraya göre beyanname vermeğe ve bu beyannameye gerek iptidaî madde halinde gerekse mamul halde bulunan ve gerekse hali imalde olan eşya ve mevaddın kâffesini ithâle mecburdurlar) diye muharrerdir, her türlü tereddüdü izale edecek bir vuzuh ile iptidaî maddesi, vergi vermiş olsun olmasın, bu kanun mucibince vergiye tâbi bütün mamul stokların muvakkat madde hükmüne dahil olacağını göstermektedir.

Filvaki teklif adâleti ve mantık da bunu âmirdir. Çünkü 2731 numaralı kanunun tesis ettiği muafiyet, verginin evvelâ ham maddeden, sonra mamulünden alınmasına mani olmak gayesine matuftur. Halbuki muvakkat birinci madde hükmünden böyle bir mükerrerliğe imkân tasavvur edilemez. Mamulün iptidaî maddesi yeni vazedilen vergiyi veya zammını ödememiştir ki mamulünden vergi alındığı takdirde iki defa vergi alınmış olması düşünölsün. Bilâkis muafiyetin bu gibi mamullere şümulü halinde verginin Hatlara hemen inikâsı dolayısıyla müstehlkin ödiyeceği fazlalık -ki vergidir- hazinenin zararına olarak mahdud kimselerin müstefit olmasına yol açacağı gibi ham madde stoklarının vergiye tâbi olmaları karşısında mamullerinin muafiyeti vergide adâlet ve müsavat prensibine de uygun olmayan bir vaziyet ihdas etmiş olacaktı.

Bu suretle madde vazıh bulunmuş ve tefsire muhtaç görölmemiştir.

ÖZÜ :

Emniyet ve Asayiş işlerine ait muamelâtının nasıl görüleceği hakkında:

Sayı: 10089

Tarih: 16-3-1942

1 — Emniyet ve Asayişe Müessir olan soygun, yol kesme, Köy, Ev çadır basma dağa adam kaldırmak, cebren ve müsellahen kız ve kadın kaçırmak, kasden yangınlar, ceza ve tevkif evlerinden firar gibi jandarma kuvvetlerinin tahrik ve istihdamını icap ettiren hâdiselere ait yazılacak şifre, tel ve yazıların jandarma ifade ve numarasile yazılması ve yazılacak bu yazı suretlerinin Emniyet ve jandarma makamlarının anında birbirine vermeleri 9-1-942 gün ve jandarma Genel Komutanlığı 150506/590 sayılı tamimin bir ve üçüncü maddelerinde tasrih edilmiş olmalarına rağmen bazı vilâyetlerden gelen yazılarda bu emrin dikkatle okunup iyice anlaşılmamış olmasından mütevellit bir zühul neticesi olarak Emniyetçe yazılması lâzımgelen yazıların jandarma, jandarma ifadesile gönderilmesi gereken Asayişe müessir vakayı ve hâdiselerin emniyet kanalından çıktığı ve bazı Vilâyetlerden de sözü geçen vak'a ve hâdisenin hem emniyet ve hem de jandarma ifadesile ayrı ayrı Vekâlete bildirdikleri görülmektedir, Bilhassa Kastamonu, Bolu, İzmir ve Aydın Vilâyetlerinden gelen vukuat raporlarında yukarıda tasrih edilen vakayı haricindeki hâdisat jandarma ifade ve numarasile bildirilmekle beraber ezcümle İzmir mülhakatında olan adi bir sirkat vak'ası 16-2-942 gün ve jandarma 3339 ve yine aynı vak'anın 20-2-942 gün ve Emniyet 2/127 sayılı yazı ile Vekâlete bildirildiği gibi Aydın mülhakatında hâdis olan bu gibi vak'aların da Emniyet ve jandarma ifadelerde ayrı ayrı bildirmeğe başlandığı müşahade edilmiştir.

Jandarma ihtisasına, tabiye bakımından askerî bilgiye dayanması itibarile yukarıda tarih ve numarası yazılı tebligatta tasrih edilen hâdiselerin bu emre aykırı olarak Emniyet ifadesile gönderilmesi muamelâtın hüsnü suretle yürütülmesi dosyaların intizamının muhafazası yönünden mahzurlu görüldüğünden sözü geçen emrin tekrar mütaleasile mevzuubahs yanlışlıkların ortadan kaldırılması ve tasrih edilen hâdiselerden gayri vakayiin Emniyet ifadesile Vekâlete bildirilmesi hususunda âzamî derecede itina gösterilmesini tamimen tebliğ ve rica ederim.

2 — Resen ve gereği için Umumî Müfettişliklere ve Vilâyetlere yazılmış bilgi için jandarma Genel Komutanlığı, Memurlar Sicil Muamelât ve M. İ. ve Nüfus Umum Müdürlükleriyle Teftiş Heyeti Reisliğine birer örnek verilmiştir.

ÖZÜ :

Ziraat Bankası Siverek ve Safranbolu ajanslarının verebileceği teminat mektupları miktarı hakkında:

Sayı: 5150/1-3566

Tarih: 26-3-1942

20-3-1942 tarih ve 5150/1-3360 sayılı umumî tebliğe zeyildir.

2490 sayılı artırma, eksiltme ve ihale kanununun 60 inci maddesi mucibince Ziraat Bankasının resmî dairelere verebileceği teminat mektupları yekûnundan Merkez Müdürlüklerine tahsis edilmiş bulunan 10.206.125 liralık limitten tenzil edilmek suretile Siverek ajansına 20.000 liralık bir limit tahsis ve Safranbolu ajansının 20.000 liralık limitine 30.000 lira ilâvesi muvafık görülmüştür.

Mezkûr ajansların kendilerine ayrılan limitler dahilinde kalmak ve 2490 sayılı kanuna istinaden bu hususta yapılan tebliğata riayet etmek şartile verecekleri teminat mektuplarının kabulü lâzım geldiği beyan olunur.

ÖZÜ :

Ziraat Bankası Bozüyük ve Zara ajanslarının resmî dairelere verecekleri teminat mektupları hakkında:

Sayı: 5150/1-3360

Tarih: 20-3-1942

8-11-1941 tarih ve 5150-1/14236 sayılı umumî tebliğe zeyildir.

2490 sayılı artırma, eksiltme ve ihale kanununun 60 inci maddesi mucibince Ziraat Bankasının resmî dairelere verebileceği teminat mektupları yekûnundan merkez müdürlüklerine tahsis edilmiş bulunan 10.206.125 liralık limitten tenzil edilmek suretile Bozüyük ajansının 30.000 liralık limitine 20.000 lira ve Zara ajansının 10.000 liralık limitine de daha 10.000 lira ilâvesi muvafık görülmüştür.

Mezkûr ajansların kendilerine ayrılan limitler dahilinde kalmak ve 2490 sayılı kanuna müsteniden bu hususta yapılan tebliğata riayet etmek şartile verecekleri teminat mektuplarının kabulü lâzımgeldiği beyan olunur.

No: 5152/1-3355	İtibari			Son mua-
Hisse senetleri	Kıymeti	Lira K.	mele Ta.	Lira K.
İş Bankası (hamiline)	10. T. L.	İs Olmamıştır	6/10/941	12.60
Emlâk ve Eytam Bankası	50. T. L.	“ “	25/12/938	50.—
Anadolu Demiryolu	% 60 300. Fr.	27.40.50		
” ”	% 100 500. Fr.	İş Olmamıştır.	23/ 2/939	59.80
Kozlu Kömür İşleri				
(hamiline)	10. T. L.	“ “	30/12/940	10.50
T. Bira Fabrikaları				
(Bomonti Nektar)	100. İs. Fr	“ “	31/12/940	6.30
Tahviller	Tertip			
Anadolu D. Y.	I II 500. Fr.	“ “	31/ 1/942	50—
“ “	III 500. Fr.	“ “	21/10/941	50.—
„ Mümessil	450. İs. İs. Fr.	“	12/ 2/942	49 —

1-1-1935 tarih ve 30/1101 numaralı tebligatı umumiyeye zeyildir. Teminat olarak kabul edilen Millî esham ve Tahvilâtın Şubat 1942 ayına ait fiyat cetveli yukarıda gösterilmiştir.

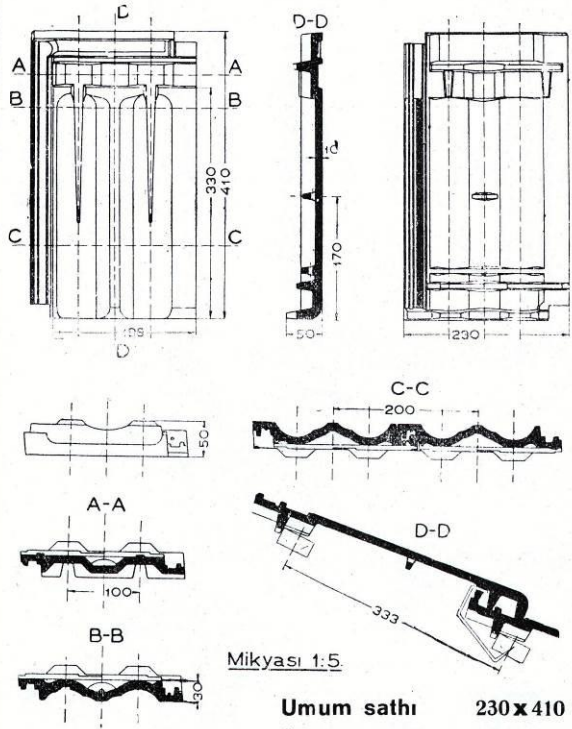
Bu hususta evvelce verilmiş olan talimat dairesinde muamele ifası tebliğ olunur.

OLUKLU MAKİNA KİREMİDİ

Seri A
I

BİR NUMARALI OLUKLU MAKİNE KİREMİDİ

Ölçüler mm.dir

Mikyası 1:5

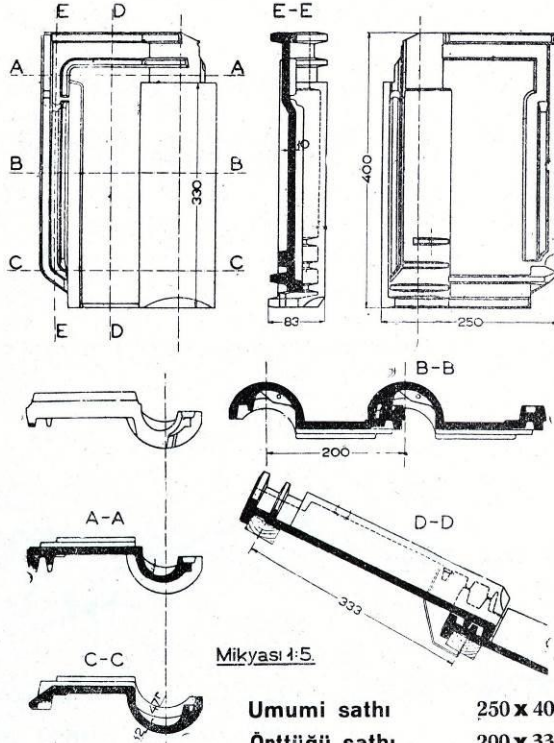
Umum sathı	230 x 410
Örttüğü sath	200 x 333
Azami lâta açıklığı	333

OLUKLU MAKİNE KİREMİDİ

Seri A
II

İKİ NUMARALI OLUKLU MAKİNE KİREMİDİ

E - E

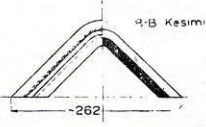
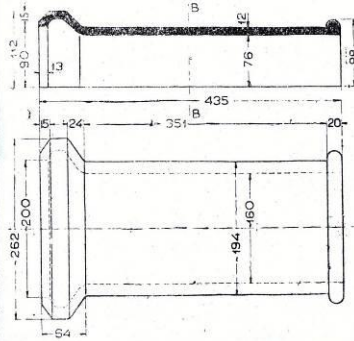
Mikyası 1:5

Umumi sathı 250 x 400
Örttüğü sathı 200 x 333
Azami lâta açıklığı 333

MAHYALAR

Seri A
III

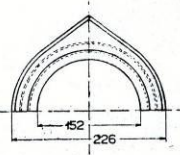
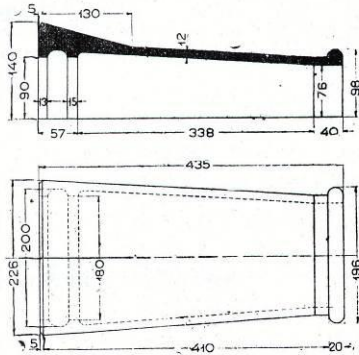
BİR NUMARALI OLUKLU MAKİNA KİREMİDİ MAHYASI

Mikyası 1:5

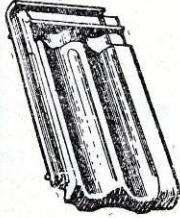
Örttüğü sahit 400x160
1 metre uzunluğa 2 1/2 adet

İKİ NUMARALI OLUKLU MAKİNA KİREMİDİ MAHYASI

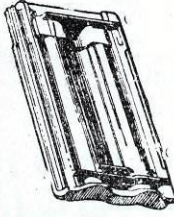
Mikyası 1:5

Örttüğü sahit 400x152
1 metre uzunluğa 2 1/2 adet

OLUKLU MAKİNA KİREMİDİSeri B
1**Bir NUMARALI OLUKLU MAKİNA
KİREMİDİ**

Umumî sathı:	23,0×41,0 cm
Örttüğü sathı:	20,5×33,3 cm
Takribî sıklık:	2,4 kg
Azamî lâta açıklığı:	33,3 cm
Lâta kalınlığı:	2,4× 4,8 cm
1 m2 dama lâzım olan kiremit:	15 adet

Üst kısmı (1: 7,5)

Alt kısmı (1: 7,5)

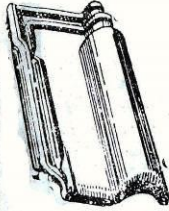
Bu kiremitler yalnız teknik ve göreceği vazife esnalarına göre şekillendirilmiştir. Sathının şeklini tayin eden faktörler şunlardır; asgarî sıklıkla âzami mukavemet, asgarî dam meyliyle yağmur ve kara karşı çatı altının muhafazası. Bu kiremidin harici manzarası ufuklîği tebaruz ettirilmektedir; bunlar aynı zamanda mevcut kiremitlerin en hafifi, su ve karın nüfuzuna karşı sıkı kenetlenme suretile çatıyı en iyi muhafaza eden en mukavemetlisi ve en ucuzu olduğu gibi ayrıca nisbeten meyli az olan damlarda dahi kullanılabilir.

Tulâni kesim (1: 5)

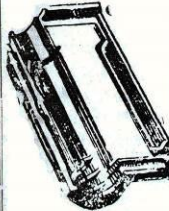

Arzani kesim (1: 5)

OLUKLU MAKİNE KİREMİDİSeri B
II**İKİ NUMARALI OLUKLU MAKİNA
KİREMİDİ**

Umumî sathı	25,0×40,0 cm
Örttüğü sathı	20,0×33,3 cm
Takribî sıklet	3,3 kg
Azamî lâta açıklığı	33,3 cm
Lâta kalınlığı	2,4× 4,8 cm
1 m2 dama lâzım olan kiremit	13 adet

Üst kısım (1: 7,5)

Damın sathı bu kiremitlerin düz ve keskin hatleriyle mütebariz, şakuli kısımlara ayrılır. Büyük ve umumî binaların damları gösterişli kılınmak istenildiği zaman, bilhassa bu kiremitlerin istimali matlup tesirin teminine çok elverişli olacaktır; aynı zamanda bu kiremitler düzce damlarda dahi kullanılabilir.

Alt kısım (1:7,5)

Tutlâmî kesim (1: 5)

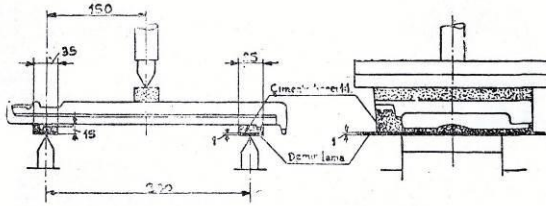

Arzani kesim (1: 5)

OLUKLU MAKİNE KİREMİDİ

Seri C
1

BİR NUMARALI OLUKLU MAKİNE KİREMİDİ

İKİ NUMARALI OLUKLU MAKİNE KİREMİDİ

